

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancheate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INȘERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dulke, Hermann
Schickel, Rudolf Mosse, A. Oppelitz,
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Daneier. În Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 6 or. și
80 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” iese în ziua care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 80 etajiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dăruți în oasă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 99.

Brașov, Joi, 4 (16) Mai

1895.

Ce facem?

IV.

Dacă cei ce au luat din mâinile comitetului întemnițat frânele conducerei partidului nostru național n'au făcut și n'au lucrat de șese luni nimic pentru salvarea organizației lui, așa de mult amenințată, ce au făcut și ce au lucrat pe alte terene?

Ce au făcut după întemnițarea brutală a comitetului și în fața prigonirilor și întemnițărilor, cari au urmat lanț în urma acésta, având de scop a lăți terore și descurajare în popor?

Au tăcut, au lansat în public idei de o apropiată grațiere, și s'au mărginit de a înregistra actele de violență cu comentări mai scurte ori mai lungi în organul, care dăce, că „singur” se bucură de încrederea lor.

Scurt timp după al treilea ordin al lui Hieronymi, îndreptat în contra partidului nostru național, a apărut ordinul, prin care actualul ministru de interne Perczel a căutat să-și câștige lauri „patriotici”, înșultând memoria lui Iancu, a acestei figuri mărețe din istoria noastră dela 1848, în afacerea colectelor pentru monumentul lui. Ce au întreprins ei față cu acésta insultă?

Au tăcut și tac.

Este înscris în programul nostru, ca să continuăm lupta legală în municipii și s'a ivit tocmai în timpul din urmă necesitatea de a face să s'audă glasul protestător al Românilor. Ce au făcut ei în municipii?

Am vădut și ne-am putut lumina despre acésta din modul și chipul, cum au fost reprezentate interesele luptei noastre în congregația ultimă din Sibiu, despre care organul „acreditat” nici măcar notiță nu a aflat cu cale să ia, ignorând și ceea ce s'a petrecut în alte municipii în interesul nostru național.

Uneltirile în contra existenței partidei naționale române au răbbit până și în Sinódele noastre, unde la porunca guvernului s'au enunțat teoriile cele mai oribile cu tendința de a opri preoțimea noastră dela acțiunea politică și a-o împiedeca ast-fel în esercitarea drepturilor ei cetățenesci.

Ce au făcut și au întreprins cei dela conducere înainte Sinodului arhidieceșan din Sibiu și după ținerea lui pentru a paralisa pierderea celor mai buni luptători ai noștri? Cred ei, că cu câți-va articuli de diar cesțiunea este rezolvată și că în viitor n'avem a ne mai teme de nimic?

Dér vor dăce, că în situația anormală creată partidului nostru în urma procesului Memorandului au fost avisați de-ocamdată numai la acțiunea diaristică.

Ei bine, care este acțiunea, ce au desvoltat'o ei de aproape un an încóce pe terenul acesta?

Cum și în ce mod au căutat ei să intre în contact cu diarele politice, cari țin la programul național, și să inițieze o acțiune puternică și concentrată diaristică în interesul susținerii solidarității și a moralului partidei?

Răspunsul ni-l dă diarul, care dăce despre sine, că „are fericirea de a fi singurul organ de deplină încredere a comitetului întemnițat și a ómenilor, cari obosesc adî pentru ducerea mai departe a lucrării lui”. Ei bine, dacă și-au concentrat totă încrederea numai asupra unui singur diar, dându-i un caracter oficial, cum au lucrat cel puțin prin acest diar pentru scopul indicat de interesele solidarității partidului? Cum au lucrat în toate celelalte direcțiuni indicate de marile principii ale programului nostru național?

Am vădut și vedem cum.

Am vădut, cum diarul, care se dăce a fi al comitetului, în loc să

caute a împăca divergențele de vederi, ce s'au ivit ici colo în sinul partidului, séu să le combată în mod leal și cinstit, a făcut chiar contrarul, căutând a învrăjbi și desbina print'r'un sistem de clevertiri și suspiționări până acuma ne mai pomenit la Românii din Ardeal.

Am vădut cum fără de nici un temei, fără de nici o motivare justă a fost atacat de el chiar și organul nostru în modul cel mai revoltător.

Am vădut cum în tendința acésta de a combate cu orî-ce preț celelalte diare spre a face astfel să esă infalibilă opiniunea singurului organ acreditat, acest organ a mers până acolo, încât a declarat că bine i s'a întemplat unui confrate al nostru, că a fost condamnat la doi ani închisóre de stat, căci prin acésta se va mai tređi la cap.

Și organul, care a avut stupenda îndrăsnélă de-a afirma așa ceva în fața publicului despre un diarist român, condamnat într'un proces politic pentru apărarea comitetului și a cauzei ce-o reprezintă, de cătră dușmanii cauzei noastre, se numesce organul comitetului și al ómenilor lui de încredere!

Și acéștia au tăcut și tac în fața unei astfel de acțiuni diaristice.

Nu cumva cred ei, că acéșta acțiune póte fi chiar tolositóre cauzei și intereselor noastre de organizare și de consolidare interioară?

Orî dórá organul „acreditat” este așa de infalibil, încât nici cei ce i-au rezervat lui singur încrederea nu pot schimba nimic din părerile lui, fiă cât de absurde și revoltătóre?

Așa se vede a fi. Acésta o dovedesce cel puțin cazul de nedisciplină întemplat față cu președintele comitetului întemnițat, care cerénd o rectificare dela organul „acreditat”, a primit ca răspuns o amenințare.

Cum stăm dér cu acțiunea diaristică, când ea, precum vedem, n'a tărna nici de comitet și de ómenii lui de încredere, ci de alți factori, cari nu se conduc numai de ideile acestora?

Aici dăm de izvorul simptomelor îngrijitóre, pe cari publicul român a început a le observa, dér încă nu le înțelege.

Procesul domnișórelor române din Sibiu a intrat într'un nou stadiu și mai încuroat. Afiam, că judecătoria a hotărît, ca acest proces să fiă abandonat de ea și transpusă totă cauza poliției orașeneșci. Apărătorul d-șórelor, d-l Dr. Amos Fráncu, a înaintat recurs în contra acestei decisiuni judecătoreșci nr. 994 ex 1895 „felhagyási és áttételi határozat”, prin care se recunósce, că lipsesce substratul §-lui 36 al legii penale, dér se susține, oă obvine substratul transgresiunii séu contravențiunei din ordonanța lui Tisza nr. 26,559 din 1874, reînóitá în 1885 sub nr. 62,693, și de aceea se predă cauza poliției spre pertractare.

Apărătorul în recursul séu a accentuat cu deosebire, că acolo unde legea (§ 36 cod. pen.) dispune, în care condițiuni sunt oprite „culorile străine”, nu mai póte dispune ministrul. Vede prin urmare aici un conflict de competență, deóre-ace poliția a trimis odată cauza domnișórelor la judecătoria, dăcând, că ea nu este competentă de a-o decide, ér acuma se declară necompetentă judecătoria. Prin urmare în fața acéștui conflict de competență trebuie să decidă ministerul întreg.

CRONICA POLITICĂ.

— 3 (15), Mai.

Din Viena se anunță lucruri de mare importanță pentru desfășurarea grupărilor de partid din Austria și mai ales pentru viitorul partidei liberale austriace. Primarii orașului și-au dat dimisia din post, motivându-o cu pozițiunea sgduită, în care a ajuns partida liberală, care acum nu-i mai

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Cel din urmă.

Din „Schife varșoviane”.

Domnul Jagielski!

Părul capului séu era alb ca zăpada, fața plină de crețe, dér ochiul séu limpede, surisul liniștit, ținuta sa nobilă. Numai arare-ori se putea vedé sémăul amarăciune pe buzele sale. Nu pentru-că n'ar fi avut cauză să fiă cuprins de amarăciune, dér el o ascudea înaintea ómenilor.

Cu tóte oă sórtea l'a persecutat cu viscoléle sale nemilósce, totu-și nu l'a putut înfrânge. Odiniórá era mare domn între domni și mare prietin între prietini. Acum însé il copleși bétráneța cu ruinele dorinței după anii tinerței și cu desamăgiri. Totu-și în ochii séi flăcára încă focul vieții, și acum purta sus capul falnic, și de câte-ori îi sburau cuget-le la timpurile trecute, își adia barba alba, clătina din cap și, ca și când ar fi voit să se împace cu sine însu-și, șoptea: „Așa, și nu altfel trebuia să se întemple”. Cu ani înainte, în timpul tinerței și a flórei, era în tot locul adese-ori óspe, bucuros învitat și bine vădut, — însé anii

trecură și d-l Jagielski pe încetul fú dat uitărei. Ca și când s'ar fi depártat din lume...

O stare bolnăviciósă, care nu-l mai părășia, îl depártă și mai mult de ómenime. Vegeta în singurătate, fără soțiá, fără copii, fără societate. O di tăcută urma după cealaltă, fiă-care posomorită. Peste di și de cătră séra ședea la feréștra micei sale odái, și, cufundat în gânduri și reamintiri de întemplări trecute, trăgénd din lúleua sa lungă, privea melancolic la riul Vistula, ce curgea lin.

Nici odată nu învita la sine vr'un prietin și nimeni nu-i conturba liniștea. El însu-și nu mergea nicăiri. Bóla sa il sílea să vegeteze astfel.

Numai odată în an, tot-déuna la 31 Martie, se schimba tăcerea de mórte din singurătatea d-lui Jagielski, și se întemplau lucruri de necređut.

Ca și după o somn lung totul se tređia, d-l Jagielski înviea și membrele sale ologite căpătau viețiá și întinereau.

Sala cea mare, care de altcum în decursul întregului an era pustie și posomorită, acum strălucea într'o lumină pacinică, candelabrele se provedeau cu lumină nouă,

mesele se acopereau cu tăcámuri de argint și în caminele antice bobotea érá-și un foc roș. Și ușile erau larg deschise, pentru de-a lăsa óspeții să între!

Pe cine bineventa d-l Jagielski în acea di?

Bétráni de séma lui! Restul camarăđilor, cari în nóptea întunecată de Noembre luptară la pórtá castelului Wawel. Atunci fúseró și o cétá frumósă de luptători tineri și sétoși de gloriá. Cu timpul însé scóđu numărul lor la o mână de bărbați. Unii cădura în luptă, alții muriră, și numai cea mai mică parte, în frunte cu d-l Jagielski, ajunse vârsta bétránețelor adénci.

În amintirea acelei di le fatale ei se întruneau acuma la cel mai bogat dintre camarăđi, la d-l Jagielski. Veniau toți, chiar și cei dela téré. Astfel sərbau ei, grăbind pe jos și pe trăsuri, în mod tăcut și demn, aniversarea legăturai lor de luptă memorabilă. Sərbau și onorau mai cu sémă amintirea acelora dintre camarăđi, cari nu mai petreceau între dênșii. Dér unul după altul mergea, și grupa se tot micșóra. Pentru aceea, înainte de a-se despărți óspeții, se scula tot-déuna cel mai bétrán și cu păharul în mână dăcea: „În sănătatea

tuturora, fraților, ca în anul viitor să nu lipsescă nici unul dintre noi!”

Sunau păharele și mâni tremuránde le duceau la gurá:

— „În sănătatea tuturora!”

— „Kochajmy sie!”

Durere, însé, aproape la fiă-care întrunire totu-și lipsea unul séu altul dintre soți, care încă în anul trecut petrecuse vesel la aceași masă cu ei.

Și astfel se întemplá după ani, oă la o di de 31 Martie, dintre toți, apărură numai doi — numai doi! D-l Jagielski bineventa la pragul ușei singur numai pe d-l Simanovic. Cu lacrimi în ochi salutá gazda casei pe singurul óspe, îi strínse mâna, privi cu durere împrejur și-l întrebá: „Unde sunt cei-alți frați?”

— „Ceilalți?” suspiná Simanovic. „Morminte verđi îi acopér pe toți!”

Améndoi plecará capetele triste. Apoi se aședară la masă și rémaserá împreună până târđiu nóptea.

Cu tóte oă fiă-care dintre ei doi încerca de-a întrece pe celălalt în veselie, totu-și conversarea potignia la fiă-care moment, și făr' de voiá erau apăsați de gânduri triste și negre.

pote sprijini. Foile, ce am primit ați spun, că primarul Gröbl și-a anunțat dimisia în conferința de Lună a partidei liberale. Mergând apoi în parlament, a anunțat despre această și ministrului de interne, marchisul Baquehem, pe care l'a surprins foarte mult, îndată ministrul de interne, ministrul-șef și cel de finanțe au început să desfășurească pe Gröbl dela pasul acesta, însă toate stăruințele lor au fost zadarnice. În conferința partidei liberale de alaltăieri Gröbl a declarat, că nu vede nici un prospect favorabil pentru partidă de a mai exista pe viitor, și de aceea, ține la dimisia sa. Părerile lui Gröbl li-a împărtășit și vice-primarul Richter, care încă și-a anunțat dimisia. Tot acesta va face-o și al doilea vice-primar Matsenauer. În urma aceasta e foarte posibil, că căpetenia antisemiților din Viena, Dr. Lueger, se fi ales primar al Vienei. O telegramă din Viena cu data de ieri spune, că Lueger a și fost ales vice-primar.

Francisc Kossuth s'a dus zilele trecute la Salonta-mare, ca să vorbească alegătorilor partidei kossuthiste, cari l'au fost invitat să meargă în mijlocul lor. În vorbirea ce a ținut-o de pe terasa bisericeii, el a făcut amintire despre desbinarea ivită în partida independentă, ceea ce era aproape să-i zădărnicească mergerea lui în Salonta. S'a lăsat apoi în vorbe late și umflate, indicând între altele formarea unei noue partide ungurești. Etă cum se exprimă el, vorbind despre desbinarea în două a partidei: „Eu m'am alăturat la partea, care și-a ales de președinte pe Justh Gyula, și ca deputat încă mă țin de această parte. Văd însă, că desbinarea această este grozav de păgubitoare pentru victoria principiilor independente și se întâmplă multe incidente, cari deșteptă în mine îndoiela, decât nu voi fi silit să pun la o parte modestia, și decât astfel nu se poate, atunci să contribuiesc cu activitatea mea modestă la formarea unei mare partide unitare, se ridică stégul, în jurul căruia se vor grupa pote mai bine aderenții sinceri ai ideilor. Stégul acesta n'ar avé alt trecut, decât o memorie mare, legată de-un nume mare. Inse n'a sosit încă timpul, ér decât totuși indică această, este, pentru-că împrejurările, ce-au precedat venirea mea aici și despre cari n'am de gând să vă dau lămuriri mai estinse, au dovedit, că frecările personale au ascuțit contrarietățile în grad așa de mare, încât ele pot avé influențe păgubitoare asupra unei acțiuni energice a partidei.“ La sfârșitul discursului său Francisc Kossuth, amintind cuvintele regelui Henric IV, care a ținut cavalerilor săi: „Priviți la pana mea albă și urmați-mă“ — esclama: „Eu pot dice poporului maghiar, care vine înaintea mea cu inimă plină de iubire și însuflețire: „Priviți încâtrău merg și ur-

Când d-l Simanovici se găti târziu noaptea de plecare, amândoi bătrânii stătură locului la prag.

Se uită serios în fața altuia.

— „Cum va fi în anul viitor?“ suspină d-l Jagielski, stringând mâna amicului.

Simanovici, fără de-a răspunde, pleacă capul pe piept.

— „Ore ne vom mai vedé odată...?“

— „Și decât nu...?“

— „Atunci nu mai rămâne decât unul singur.“

— „Numai unul singur! Cel din urmă!“ repetară amândoi cu durere.

Și în ochii bătrânilor luciră lacrimi fierbinți. Nu mai dăseră nici un cuvânt, se înbrățișară tăcând, și-și strinseră cu oăldură mâna.

După câte-va momente se despărțiră. D-l Simanovici coborî cu greu și încet pe scară. Jagielski îl însoți până la poartă.

Câte-va luni mai târziu se lăți faima, că Simanovici, unul dintre cei din urmă căpitani ai armatei polone, a trecut la odihnă eternă. —

(Va urma).

mați-mă“ — „Magyarország“ dice, că vorbirea din Salonta a lui Kossuth a produs mare consternare în fracțiunea-Eötvös și vreau să tragă la răspundere pe Francisc Kossuth.

Din Tokio se anunță, că alaltăieri s'a publicat acolo *convenția de pace între China și Japonia*. Tot-odată s'a publicat și un rescript împărătesc, în care împăratul Japoniei, urmând sfatul amical al Rusiei, Germaniei și Franței, și având în vedere susținerea păcii, ordonă guvernului său să încheie cu China o învoială definitivă, în care să fiă regulată cestiunea redării peninsulei Liao-Tung. — Lui „Pol. Corr.“ i-se depeșeză, că flota rusescă, germană și franceză va rămâne până atunci pe apele ost asiatice, până când grosul armatei japoneze va deșerta punctele cucerite de pe pământul chinezesc. Acesta însă va depinde în tot cazul dela asigurarea, ce va fi China în stare să ofere pentru plățirea despăgubirei de rebel.

Atitudine demnă.

În „Budapesti Hirnap“ dela 14 Mai cetim următoarele:

„Metropolia valahă din Blășiu, puțin după-ce o parte a agitatorilor valahi au ajuns în temniță, a surprins administrația comitatului Turda-Arieș cu aceea, că într'o afacere școlară i-a trimis o scrisoare în limba valahă. Comisiunea administrativă a retrimis Mitropoliei din Blășiu actul, însă Mitropolia și a doua oră a scris în limba valahă comisiunii administrative. Când comitatul a retrimis și acest al doilea act, în speranța, că procederea lui va avé rezultat, a pus tot-odată pe dosul paginei actului și o instrucțiune ținută în termenii ouviincioși(?) despre drepturile limbei statului. Acum a sosit și a treia oră rescriptul Mitropoliei la comisiunea administrativă, însă tot în limba valahă. Mitropolia scrie, că, după părerea ei, este îndreptățită a scrie în limba valahă către comitatul Turda-Arieș, unde, după credința sa, chiar și procesele verbale trebuie să se ia în limba valahă. În scriptul ei Mitropolia dă expresiune mirărei sale, că comitatul Turda-Arieș poartă protocoalele în limba maghiară, pe când ea credea, că limba protocolară în acest comitat este cea valahă. Comisiunea administrativă a cetit cu indignațiune acest ultim rescript și a hotărât, că și de astă-dată îl va trimite neresolvat, respingând în ton energic naiva isbucnire a Mitropoliei“.

Ei bine, domnii din fruntea administrației comitatului Turda-Arieș se-și însemne bine această lecție meritată, ce, după „Budapesti Hirnap“, li-a dat'o Mitropolia din Blășiu. Atitudinea Mitropoliei în această atacere a fost cât se poate de românească și demnă și ori-ce Român nu poate decât să se bucure de energia și conștiința cu care Consistorul din Blășiu a apărât un drept sfânt al bisericeii, dreptul de limbă. Etă un exemplu vrednic de urmat!

SCRIRILE ȚILEI.

3 (15) Mai.

3 (15) Mai. Aniversarea memorabilei zile de 3 (15) Mai a fost serbată și în anul acesta de Românii brașoveni, cari s'au întrunit în număr foarte mare în sala Casei de tir de sub Tâmpa. Au fost reprezentate toate păturile societății noastre de un public frumos, bărbați și dame. Intre onorații a fost de față spre bucuria tuturor și veteranul luptător din anii de redeșteptare națională d-l Axente Severu. Serbarea s'a deschis cu „Deșteptă-te Române“, pe care l'au cântat toți asistenții stând în picioare. Prin câte-va vorbirii scurte și bine simțite s'a arătat însemnătatea serbării, și s'a dat expresiune dorinței, ca în munca și stăruințele noastre pentru binele neamului să fim tot-deuna la înălțimea admoniții poetului: uniți în cugete și simțiri. Corul sodalilor români a alternat cu orchestra în executarea

de cântecce naționale române. Petrecerea frumoasă și însuflețită a decurs în cea mai eșemplară ordine și armonie și a durat până după miezul nopții.

— o —

Universitarii români din Budapesta, după cum anunță „Pest. Ll.“, au fost denunțați locțiitorului de primar din Budapesta, Carol Gerloczy, că ar ține noaptea conventicule secrete în localitatea reuniunii lor, cu cari ocaziuni s'ar ține vorbiri agitatorice etc. În urma aceasta primarul trimise pe secretarul său Amtmann și pe un tâlmăciu la localitatea reuniunii, ca să examineze protocoalele ședințelor, precum și alte scrisori, dăr raportul acestora asupra rezultatului perchișției a fost cu totul liniștitor.

— o —

Ciangăii din Săcele la espoziția milenară. Foile ungurești publică cu bucurie știrea, că la inițiativa fișpanului comitatului Brașov, s'au luat măsuri, ca și Ciangăii din Săcele să fiă reprezentați la espoziția milenară. În fruntea mișcării stă soția notarului Sipos János, din Bacifalșu. Se va construi o casă ciangăiescă și se proiectează a se face o nunță originală, la care se ia parte cel puțin 200 de Ciangăii din Săcele îmbrăcați în portul lor țărănesc. O părechie tină se va cunună cu această ocaziune și-și va serba tot-odată și nunta. Veți bine, acestea vor costa cheltueli mari, pentru a cărora acoperire, după cum comunică foile ungurești, s'au luat în vedere și cele 2% de dare, stôrse, în decurs de doi ani, de pe spinarea locuitorilor din orașul și comitatul Brașovului pentru scopurile espozițiunii.

— o —

Faimosul Geza Kostenszky, secretarul „Kulturgylet“-ului din Ungaria nordică, a răposat în 12 Mai în etate de 30 de ani. Kostenszky era de nascere slovac, trecând însă în tabăra șovinistilor și maghiarisându-se, s'a făcut — ca ori care renegeat — cel mai neîmpăcat dușman al Slovacilor. El a scris faimoasă broșură „Nemzetek politikai a Felvidéken“, în care predica stîrpirea naționalităților cu fier și foc.

— o —

Mulțămită. Neputând noi să mulțumim separat, ne luăm voiă pe această cale a exprima cea mai profundă mulțămită tuturor acolora, cari au binevoit a-și manifesta condolența, precum și acolora, cari au participat la înmormântarea scumpei noastre defuncte soții, respective fiice Laura Veturia Istrate n. Mureșian, întâmplată în Năsăud la 6 Mai 1895. — Clemente Istrate, cancelist judecătoresc; Petru Mureșian Șireganul, proprietar.

— o —

Musica militară a regimentului Nr. 50 va da Duminecă, în 29 l. c., un mare concert în sala de concerte din loc. Pentru muncă și beuturi bune este îngrijit. Începutul la 8 ore s'era. Intrarea de persoană 30 cr.

Procesul Turdenilor.

Cluș, 14 Mai 1895.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Astăzi s'a pertractat a doua oră în Redută procesul pentru „aderență“ a celor 16 Turdeni.

Pertractarea se deschide abia la 11 ore a. m. sub presiul lui Br. Szentkerezsty; acuator public: Sămi László, o firmă nouă de procuror. Acusații sunt toți de față, pe lângă cari e citat acum de martor și Eugen Pătăcean rigorosant în drept. Turdenii au ca apărător pe d-l Dr. G. Popescu, ér pe „răspunșabilul pentru redacția“ Balteș îl apără un colaborator dela țiarul „Tribuna“ din Sibiu, I. Russu-Șirianu.

Curtea juraților e compusă din: Dunky, Korbuly, Dr. Bernat, Dr. Gyalui, Gergely, Herczegh, Pollák, Damó, Demjén, Dr. Bogdán, Hankó, Dr. Rudas, ordinar, ér. Al. Pop, Hindy, Hirschfeld, Csizsár suplenți. De astă-dată nici procurorul, nici acusații nu s'au folosit de dreptul de recusare.

După împlinirea formalităților, se ce-

tesce actul de acuză, adresa de aderență în traducere maghiară, apoi

Presidentul, pentru orientarea juraților spune, că tot în această cauză s'a ținut deja o pertractare finală, care a avut rezultat favorabil pentru acusați, însă Curia dând loc recursului procuraturii a dispus nouă pertractare, pentru care tribunalul a fixat ziua de astăzi.

Acusatul Gel-Gelan voiesce să vorbească „cu privire la persoana sa“, însă cuvânt nu i-se dă.

Presidentul anunță, că luându-se naționalul fiesce-cărui acusat, nu ține de lipsă a repeți această. de nu cumva ar avé cineva dintre acusați ceva observare cu privire la esactitatea naționalului său luat la pertractarea trecută; la acesta

Acus. I. Cădariu observă, că în timpul dela pertractarea trecută i-s'a mai sporit din darul Domnului numărul copiilor cu un băiat. (Iaritate; voci în public: felicitările noastre!)

Urmăză interogatorul. Presidentul începe cu acusatul Simeon Poruț învățator, apoi Iuliu Petricas învățator, Ion Gaia econom, Nicolae Rusu proprietar, Romul Ramonțan preot, Simeon Nicoră învățator, George Tătar învățator, Ioan Cădar proprietar, Const. Florian învățator, Valeriu Moldovan stud. jur., Ion Giurgiu învățator, Stefan Mariș cleric, Vasile Mureșian cleric, Iuliu Gel-Gelan practicant la ofic. teleg., Teodor Trimbăț învățator, și în fine urmăză fașiunea responsabilului pentru redacția „Tribunei“ d-l Andrei Balteș.

Toți acusații au răspuns precis, frange și resolut la toate întrebările presidentului, și până la suspendarea pertractării (la 1 oră p. m. până la 3 ore) atât jurații, cât și procurorul se poartă destul de cinstit și cu bună cuviință; nici un incident mai vehement până acum nu s'a ivit.

(După pauză).

Pertractarea se redeschide la 3 ore și 8 min.

Presidentul mai pune câte-va întrebări lui R. Romonțan, Gel-Gelan, Nic. Rusu, G. Tătar, și Val. Moldovan.

Public în sală a fost mult, mai ales după prânz, când s'au ținut vorbirile de acuză și de apărare. Românii au fost în genere puțin, tinerimea însă, ca tot-deuna, și acum bine reprezentată; partea mai mare a publicului au fost străini și mulțime de „patrioți“ perciuinați.

După ascultarea lui Balteș interogatoriile s'au finit. Se cetesc apoi unele acte privitoare la starea materială, purtarea morală etc. a acusaților.

Apărât. Dr. Popescu, înainte de a trece tribunalul la alte cestiuni, cere a se constata, că publicarea a doua a adresei nu e alt-ceva decât *excessus mandati*.

Tribunalul enuncie, că asupra acestui lucru Curia deja a hotărât.

După aceste își reciteză procurorul, de pe scripta de dinaintea lui, infracțiunile și minciunile.

Vorbiri de apărare au ținut Ioan Cădar, Simeon Nicoră, teologul din Blăș Stefan Mariș, vorbire foarte frumoasă și însuflețită.

Dr. G. Popescu vorbește apoi, cu o elocuență și logică admirabilă, răsturnând toate ce a ținut procurorul. Vorbirea d-lui Popescu a produs mare efect și la jurați.

Apăr. I. Rusu: Onorat tribunal.

Presid.: Kérem magyarul beszélni! (Mă rog vorbește ungurește).

I. Rusu: nu știu ungurește! Conform dreptului nostru usitat, în tot deuna am putut vorbi românește, și decât d-l president nu-mi concede, voi fi silit să-mi depun mandatul de apărător,...

Presidentul: Ți detrag cuvântul!

Clientul lui Rusu, Balteș, declară, că e silit să renunțe la ori-ce apărare, decât apărătorului i-s'a luat dreptul de a vorbi.

După acest incident neplăcut am avut și momente de distrație. Acusatul Gel-Gelan anume, — practicant la ofic. telegr. — începând a se apăra ungurește. Totă apărarea i-a stat din rugări de iertare țicând, ca să-l ierte d-nii jurați; dăr de altă parte, decât l' vor judeca la Seghedin ori la

Vaș, el totuși, fă convins, că tot bun patriot va rămâne.

După ce procurorul mai replică câte-va cuvinte fără înțeles, îi răspunde din nou pe scurt Dr. Popescu.

După aceste *presidential* resumând argumentele acusei și ale apărării, predă actele juraților, cari la orele 5 și $\frac{3}{4}$, se retrag spre a aduce verdictul.

La $\frac{3}{4}$, la 7 ore seara juriul enunță verdictul, în urma căruia *Juliu Gel-Gelan* a fost achitat, *er J. Petricaș, Ioan Gaia, Nicolau Rusu, R. Romoșan, Simeon Nicoră, Șim. Poruș, S. Mariș, Valer Moldovan, George Tătar, Ioan Giurgiu, Ioan Cădar, Vasile Mureșan, Const. Florian, unanim au fost declarați de vinovați. A. Balteș asemenea unanim declarat de vinovat.*

Telegramă particulară a „Gaz. Trans.” Sentința.

Clușiu, 3 (15) Mai. S. Nicoră e condamnat la 100 fl.; S. Puruțiu, I. Gaia, I. Giurgiu, St. Mariș și Iul. Petricaș la câte 50 fl.; I. Cădar, V. Mureșian, N. Rusu, R. Romoșan, G. Tătar, C. Florian, Val. Moldovan, T. Trimbițaș la câte 25 fl.; Andreiu Balteșiu la două luni închisore. Toți împreună mai au de-a suporta spesele de proces în sumă de 232 fl.

Acușatii insinuară nulitate. Li s'a cerut tot-odată o cauțiune de 300 fl.

Cestiuni școlare.

Răspuns la reflecșiunile d-lui I. Vancu din nr. 90 al „Dreptății”.

În numărul 90 al „Dreptății”, d-l Vancu se ocupă într-un apel către colegii săi cu „Observațiunile” mele, făcute în „Gazeta Transilvaniei” asupra opului d-sale intitulat „*Conspect.*.....”

După cetirea „Reflecșiunilor”, acestea nu numai că îmi susțin afirmațiunile făcute, ci mă întăresc mai tare în credința și în părerile exprimate în „Observațiunile”, deoarece d-l Vancu se bate ca peștele în apă a documenta contrarul, d-er acesta nu-i succede nici de cât.

Înainte de toate d-ice în „Reflecșiuni”, că eu voesc a afla nod în papură. *Conspectul* d-sale însă nu se poate asemăna nici-o dată cu papura, ci cu trestia de bambus, care constă mai numai din noduri. Tot *conspectul* este un șir colosal de noduri, despre cari aș pute scrie o carte întrăgă, d-er dintre acelea am ales numai 3—4, în cari să reoglindéz destul de curat tot *conspectul*.

D-ice mai departe: „Este un studiu întreg a argumenta procedura după *conspectul meu pentru a ajunge la scopul dorit*”. Prin cuvintele acestea, fără a vré, recunoșce cele d-ice de mine în observațiunile, adecă, că după *conspectul* acesta, singur d-l Vancu se poate orienta și lucra, de-orece „argumentele de procedură” nu ni-le spune, le ține în secret. (De sigur, ca să nu-l putem întrece ea rezultatele). Cu atât mai v-rtos am avé lipsă de ele, pentru-că așa sunt de multe, de „*fac un studiu întreg*”. Așa-d-eră aruncă în mâinile dascălilor o găcițore. un nod de Gordias. Nu găciți, d-eră vréți să sciți!

Însu-și d-l Vancu declară nefolosința *Conspectului*, când d-ice, ca: „numai cu *cușcerea argumentelor ajungem scopul dorit*”. D-er fiind-că argumentele noi nu le cun-ștem, urméză, că cu *conspectul* scop nu putem ajunge. Tot acestea le-am d-ic și eu, d-le Vancu!

D-ecă ai v-đut d-ta, că faci un lucru, pe care, ca să-l putem folosi, ni-e de lipsă cun-șterea argumentelor, pentru ce nu le-ai spus la lumină și pe acelea, ca să ne dai oș d-icând o îndrumare la manuirea lui? Num putem noi, cetitorii să găcim aceea, pe ai cugetat, ce ai voit d-ta? De-altm-în-zelea, d-ecă d-ta ai dat publicului o asemenea carte, despre care ai fost sigur, că nu o va pricepe, atunci nu ești scriitor, d-er o regulă fundamentală a stilisticii e, că „scrierea așa să fiă, ca cetitorul să pricepă iute, ușor și curat aceea, ce a voit scriitorul a d-ice”.

După o exclamațiune a mea d-ice: „cu

asemenea ómenii nu pot și nu vréu să stau la vorbă”. În aceste câteva vorbe, d-l meu, vorbesce numai îngâmfaarea, trufia v-đemată; răconesce leul săgetat. Ți-ai format prin edarea *Conspectului* un munte, — d-er de h-rtiă — în al cărui v-đf ai stat d-ta; acum v-đd-nd, că ți-s'a asaltat și se d-erimă forțe ușor, te superi amar.

Cele scrise de mine în observațiunile le timbréză de: „*minciuni grosolane*”. Ori cine se p-óte convinge, că tot ce am scris eu, am estras din *Conspectul* d-lui Vancu. D-ecă acelea sunt minciinose: d-l Vancu le a min-đit. Ergo: cine-i minciinosul? Acela, care făuresce minciuna, séu acela, care cetin-du-o séu auđindu-o, o repetéză? — Étă d-eră, că d-l Vancu singur recunoșce, că minte, singur își află lucrurile de minciinose.

Se încercă d-l Vancu a-mi nimici afirmațiunea mea: „*incepe propunerea unui lucru în cl. II, îl continuă în cl. III, și-l isprăvesce în cl. IV*”. Scrie, scrie, și tot acolo rămâne, unde e. Citéză esemple, prin cari și mai bine ilustréză afirmațiunea mea. Nu e óre tocmăi așa, cum d-ic eu, când în cl. III prelege în săptămăna 14 despre: *isvor, p-áru, riu, vale, lac, er numele acestora și arătarea pe mapă* la înv-đă cl. IV tot atunci. Cl. III scie, ce e isvorul, p-áru, cl. IV na; cl. IV scie numele acelor și a-le ar-éta pe mapă, cl. III nu. În cl. III (s-épt. 17) predă: *comuna, cercul, comitatul*, în cl. IV tot atunci *oficialii acelorora în general*. Cl. III scrie *comuna, cercul*.... cl. IV scie, cari sunt oficialii acelorora. Una incepe lucrul, cealaltă îl isprăvesce. Am-éndouă clasele la olaltă sciu un întreg: *comuna, cercul și oficialii acestora*. D-er în parțial sciu óre? D-l Vancu compune o vorbire; jumătate o ține în Világos, cealaltă jumătate în Arad-Şega, și crede, că fiă-care din aceste comune i-a auđit vorbirea întrăgă. D-l Vancu dá o jumătate de m-ér lui George, alta jumătate lui Ión, și crede tare, că fiesce-care dintre aceștia a m-ancoat un m-ér întreg. Cine mai crede óre ca d-sa? Mi-se pare, că la acesta l'a încum-état istoria orbului și a ologului, când unul av-énd ochii, celalalt picioarele, au format un om întreg, care s'a putut mișca.

În reflecșiunile d-lui Vancu am descoperit ceva nou, ce până acuma nici n'am auđit, nici n'am v-đut, nici n'am cetit. Acestă noutate este: „*prelegerea o țin în legătură cu toate clasele superióre, astfel, ca din cele prelese claselor mai superióre, pururea rămâne umbră peste clasele mai inferióre, prin ce mi-am ajuns scopul*”. Drept ai, d-le! Umbră rămâne, d-er lumină nici-odată. Acelor On. colegi, cari voesc a-și ține școlarii în umbră, în întunec, și eu le recomand *Conspectul*; acelorora însă, cari se silesc după lumină, nu!

Ce e drept, toți pedagogii, ba și min-tea săn-étosă ne înduplecă a împreuna la unele studii 2 clase la una prelegere, însé nici-odată, ca o clasă inferióră să asculte la prelegerea unei clase superióre, ci vice-versa. Cu ce iscusință pedagogică faci d-ta pe cl. III să asculte la cl. IV, V, VI, când predai în acelea, de esemplu, Peninsula Balcanică, Europa, Asia, Africa; socotirea censului, regula de trei etc. Ce scop ai ajuns prin acesta în *primo loco*, cum d-ici? Vor sci copiii din cl. III, ce e drept, nisce vorbe ciudate, ca: Asia, Africa, d-er nici ideia nu vor avé, că ce sunt acelea, pentru-că le lipsesc cun-ștințele fundamentale, elementele. Deci d-ecă îi silesc să asculte la cl. IV, V, VI și ești strict cu ei, va sta totă cl. III cu mâinile pe bănci, ca nisce sfinți, va asculta frumos la bazaconiile despre cari vorbesce d-l înv-đător „celor mai mari”, d-er ce folos vor avé din ele? Li-se umple capul cu pl-évă fără nici un bob de gr-áu. Ce vor sci copiii din cl. III din cele auđite? Én într-éba, d-le Vancu, când propui în cl. IV „Rusia”, pe unul din cl. III, că: ce e Rusia? Îmi dau capul, d-ecă nu-ți răspunde, că Rusia e un sat. Într-éba, când propui America, că ce e America? Te asigur, că va răspunde, că America e ț-eră. Prin acestea vei ajunge scopul acela, că vor veni în confuziă cu atâtea nume: comună, oraș, ț-eră... vor fi tot una t-óte.

Când ascultăm vorbele cuiva, înv-đăm

dela acela. D-l Vancu silesc cl. III să asculte, și prin urmare să înv-đe dela cl. IV, V, VI. Cl. III a ascultat, ergo: a înv-đat. Așa-d-eră clasele inferióre sciu tot, ce sciu clasele superióre. F-órté frumos! Ai ajuns scopul, d-le Vancu! Toți ca unul și unul ca toți. Mai departe întreb: d-ecă prin metoda acesta nouă, cl. II séu III scie deja materialul cl. IV, V, VI, ce vor înv-đa atunci, când cu timpul vor ajunge în clasele acestea? De sigur, din geografia vor înv-đa astronomia după esperience proprii, singuri vor căuta pe bolta cerului după stele încă nedescoperite; din soc-ótă de sigur algebra etc. Urméză d-er, că școlarii d-lui Vancu sunt tot at-étia filosofi.

Încă un motiv ne mai ar-étă d-l Vancu, pentru-ce intrunesc clasele la o prelegere: „*ca să susțină disciplina necesară*. D-le coleg! Ca să susținem disciplina în clasele, cu cari nu ne ocupăm, ne stau la dispozițiă trei mijl-óce, cari pe lângă aceea, că copiii stau în linisce, ne aduc și fol-óse mari. Acestea sunt: a) *ascultarea unei clase superióre la una inferióră*; b) *ocupațiunile scripturistice și c) pregătirile din studiul pe óra urm-étóre*. Numai acestea ne vor aduce adev-ératul folos, d-er nu acela, pe care îl recom-ánd și folosesc d-ta.

Să vedem acestea pe r-énd. Ce folos ne aduce, d-ecă o clasă superióră ascultă la una inferióră? Acela, că clasa superióră, fiind deja cunoscută cu lucrul despre care e vorba în clasa inferióră, i-se reîncoeso, și se întăresce în memoriă, căci cu cât auđim un lucru mai de multe-ori, cu at-éta mai bine ni-se încuibă în memoriă și cu mult mai curat acela, pe care-l cun-șcem fundamental. Și acesta o facem numai atunci, când în cl. inferióră predăm un lucru mai greu, căci fiind ușor, clasa superióră îl scie pe deplin, și așa numai se va urí cu el.

Resultatul ascultării claselor inferióre la clasele superióre l'am ar-état mai sus, mai ad-ág-énd încă, că la finea órei clasa inferióră nici ideia nu va avé despre cele auđite la clasele superióre, căci lucruri, pe cari nu le pricepem, nu le putem înv-đa; d-ecă da, atunci f-órté greu și ne ies c-úr-énd din cap. At-éta experiență aștept dela d-l Vancu.

Al 2-lea mijloc spre susținerea disciplinei sunt: *ocupațiunile scripturistice*. Acestea ne stau cu gr-ámada la dispozițiă din toate studiile d. e. d-ecă propun un lucru nou din ori-care studiu în ori-care clasă, ce este mai folositor ca aceea, d-ecă în óra urm-étóre, până ne ocupăm cu altă clasă, le d-ám, ca cele înv-đate, să le scrie pe táblițe séu în caiete, séu din soc-ótă le d-ám să soc-ótescă esemple din cele înv-đate deja? D-ecă propun în cl. III. despre comună, cerc, — decăt să o silesc ca și în óra urm-étóre să asculte tot geografia la cl. IV. (cum face d-l Vancu), mai bine îi dau, ca pe cele înv-đate să le scrie pe táblițe, ori în caiete. Prin acesta am nu numai folcsul, că cele înv-đate și se întăresc în memoriă, ci își câștigă și óre-care îndemănare atât în caligrafia, cât și în ortografia, și prin formarea mai multor propozițiuni, și în stil. P-óte óre ceva să aducă fol-óse mai mari, ca acestea?

(Va urma.)

Erm. Șandru.

SCRIRI ULTIME.

Budapesta, 14 Mai. Ast-étă, după șese săptămăni dela respingerea celor două proiecte bisericesci politice, s'a început în camera magnaților des-batere nouă. În discușiune s'a pus mai întâiu proiectul despre liberul esercițiu religionar. La desbatere a luat cuv-ntul din partea clerului catolic primatele *Vaszary*, care a des-voltat punctul de vedere catolic, a condamnat guvernul pentru atitudinea lui în afacerea Agliardi, declar-ánd, că nunciul papal n'a făcut nimic prin ce să depășescă cercul séu de competență. Conteș Nicolau Mauriciu *Eszterházi*, după o scurtă motivare, a înaintat propunerea, ca paragraful despre neconfesionalitate să fiă eliminat din proiect. Conteș

Ferdinand Zichy a esplicat pe scurt propunerea, ér conteș *Zay junior*, într'o vorbire infocată, respinge și din parte-i neconfesionalitatea. A luat apoi cuv-ntul ministrul *Wlassics*, ca să apere proiectele. El a ținut un discurs după șlabonul cunoscut și la sfirșitul vorbirii opozițiă l'a ris. Înainte de votare, conteș *Mauriciu Eszterházy* a făcut o propunere cu mult mai aspră ca cea dintăiu, c-ér-énd, ca asupra paragrafului despre neconfesionalitate să se facă votare nominală. În urma acesta au luat unul după altul cuv-ntul președinteșele, ministrul-președinte *Banffy*, conteșele, *Ferdinand Zichy*, ministrul *Wlassics*, *Gajzágo*, *Keglevich* și alții.

Votarea s'a făcut apoi — spiritele fiind f-órté încordate. Mare surprindere a produs votul *Metropolitului Miron Romanul*, care a votat în fav-órea guvernului și votul lui a hot-ár-ít s-órtéa proiectului la votarea după des-baterea generală. Num-ér-ándu se voturile, președinteșele a enunțat, că propunerea lui *Eszterházy* a căđut intru-nd numai 116, față cu 117 voturi ale guvernului. — *Az oláh Metropolit!* strigă atunci opozițiă, apoi s'a început desbaterea specială. Opozițiă r-énd pe r-énd a respins t-óte paragrafele despre neconfesionalitate. La votare propunerea contelui *Ferdinand Zichy* a fost primită cu 112 contra 110 voturi, așa că *textul original al capitolului despre neconfesionalitate a fost respins și de astă-dată*. Desbaterea se continuă mâne.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 15 Mai. Camera magnaților a primit proiectul de lege privitor la recepțiunea religiunii israelite cu 108 voturi contra 107. *Presidential* a dirimat pentru proiect. Urméză des-baterea specială.

DIVERSE.

Monument pentru Paul de Kock. În Paris s'a constituit un comitet, în scop de a ridica monument în satul des Lilas, lângă Paris, pentru romancierul Paul de Kock. Membri în acest comitet sunt: *Alexandru Dumas, Aurelien Scholl, Camille Sée* etc.; apoi în comitetul de administrațiă: prefectul *Seinei, Panbelle*, și primarul comunei des Lilas. Paul de Kock se exprimă odată: „D-ecă mi-se va ridica óre-când monument, atunci cel puțin să fiă bun la apetit, d. e. din ciocoladă bună!” De sigur însă comitetul se va decide pentru un material mai durabil.

Literatură.

Memorii din 1848/49 de Vasile Moldovan, broșură elegantă, de 11 c-óle, format 8°. Prețul unui esemplar e: 50 cr. séu 1 cor-ónă, plus 5 cr. porto postal; pentru România și străinătate 1 franc 50 bani. Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, Brașov (Brassó) séu la administrațiă „*Gazetei Transilvaniei*”. Domnii abon-étii ai „*Gazetei*” își pot procura această scriere de-odată cu reîncoirea abonamentului trilarar la f-óid.

„**Prietinul s-ét-énului român**”. Aceasta este titlul unei frumoșe colecțiuni de „sf-átuirí în formă de dialog pentru elevi și adulți, compusă de *Ioan Pop Reșeganul*. Cu un adaos de poesii alese”. Acestă cartică conține vre-o 13 dialoguri f-órté potrivite și instructive pentru popor, precum și vre-o 30 de poesii frumoșe. Un esemplar, de 206 pag., costă 30 or. De v-nd-áre la tipografia edit-óre „*Aurora*” A. Todoran în Gherla (Szamosujvár).

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Malor.

Henneberg-Seide

— nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen, — schwarz, weiß und farbig, von 35 Kr. bis fl. 14.65 p. Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

**Seiden-Fabriken
G. HENNEBERG**
(k. u. k. Hof.) **Zürich.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Mai 1895.

Renta ung. de aur 4%	128.—
Renta de corone ung. 4%	99.10
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	126.50
Impr. cail. fer. ung. in argnt 4 1/2%	103.50
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	125.—
Bonuri rurale ungare 4%	98.60
Bonuri rurale croate-slavone.	98.25
Imprum. ung. cu premii.	—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	150.—
Renta de hartie austr.	101.45
Renta de argint austr.	101.35
Renta de aur austr.	123.55
Losuri din 1860.	157.30
Actii de ale Banței austro ungară.	1075.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	459.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	400.25
Napoleondori.	9.68 1/2
Marci imperiale germane.	59.65
London vista.	122.15
Paris vista.	48 42 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.55
Note italiene.	46.02

Cursul pieței Brașov.

Din 12 Mai 1895.

Bancnote rom. Cump.	9.65	Vënd.	9.68
Argint român. Cump.	9.60	Vënd.	9.65
Napoleon-d'ori Cump.	9.65	Vënd.	9.68
Galbeni Cump.	5.75	Vënd.	—
Marci germane Cump.	59.20	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	12.16	Vënd.	—
Soris. fonc. Albina 5%	101.52	Vënd.	101.75
Ruble rusești Cump.	—	Vënd.	—

Nr. 6241—1895.

PUBLICAȚIUNE.

In 24 a lunei curente se va ține la oficiul orașenesc economic o pertractare scripturistică de oferte spre scopul predării construcției unui drum pedestru dela stațiunea tramvayului din „Nou“ până la vilele in Nou, preliminară cu spese de 1139 fl. 10 cr.

Reflectanții au de a-și așterne la amintitul oficiu, cel mult până in sus citata și la 12 ore la prând. ofertele scripturistice, sigilate, provădute cu un timbru de 50 cr. și cu un vadiu de 5% din suma preliminară de spese.

Ofertul are ca să conțină dechierațiunea oferentului, că-i sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele contractuale și că se supune lor.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile de oferte și acele contractuale se află in decursul ôrelor oficiose la oficiul orașenesc economic spre examinare.

Brașov, 12 Mai 1895.

701,1—2 **Magistratul orașenesc.**

Nr. 5533—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Fosta vilă Rombauer de pe Curmătură, aparținătoare acum orașului Brașov, se va vinde pe cale publică de oferte in 4 lunie 1895.

Pertractarea de oferte se va ține la 11 ore înainte de prând in amintita și, la oficiul orașenesc economic, unde se află și condițiunile de licitațiune și vânzare spre examinare.

Ofertele timbrate, provădute cu un vadiu de 5% din suma oferată, cari au ca să conțină dechierațiunea, că oferentului i sunt cunoscute condițiunile de oferte și acele de vânzare și că se supune lor, sunt de a se așterne, cel mult până la 11 ore a. m. a amintitei zile la oficiul orașenesc economic.

Brașov, 10 Mai 1895.

702,1—3 **Magistratul orașenesc.**

Nu cumpărați dela faur cărbuni!

(Este un proverb vechiu.)

Acestu proverb se potrivește la stabilimentul meu cel mare, care cumpără cantități mari de marfuri; având cheltuieli puține pot vinde și efîn.

Mostre atragătoare pentru mușterii privați gratis și franco. Caete cu mostre, cum nu s'a mai vedut până acum, pentru **croitori**, nefrancate.

Stofe pentru îmbrăcăminte.

Peruvian și Dosking pentru inaltul cler, stofe prescrise pentru uniforme funcționarilor c. r., asemenea pentru veterani, pomperi, gimnastici, livree-uri, postavuri pentru biliarde (mese de joc), și trăsuri. — **Asortimentă forte bogată de LODEN** din Stiria, Carniola și Tirol, pentru BĂRBAȚI și DAME, cu prețuri originale ale fabricii, ce nu-i poate otera nici o concurență. Asortimentă de șaluri fine și durabile pentru dame in colori forte moderne. — **Stofe de spălat**, pleduri de voiaj de la 4—14 fl. Tote cele necesare la croitori, precum căptușeli de mâneci, nasturi etc.

Cine voiesce a cumpăra **postavuri efine, solide, trainice, din lână curată**, ăr nu sdrențe efine, cari nu prețuesc nici cătu cusutulă croitorului, să se adreseze la

Joh. Stikarofsky în Brünn. (Manchesteru Austriei.)

Depozitū permanentū de postavuri peste 1/2 millione florini.

Trimiterea numai cu ramburse.

Să se ferescă

cumpărătorii de agenți și mamulari, care sub spitz marca „Marfa lui Stikarofsky“ oferă alte marfuri false. La astfel de ômeni eu nu vëndu sub nici o condiție marfa. 629,21—24.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute sêra.
Tr. expr. Român: 5 ore 07 m. dimineța.

2. Dela Bucuresci la Brașov:

Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 7 ore 1 minute sêra.
Trenul accel.: 10 ore 37 minute sêra.
Tr. expr. Român: 10 ore 19 m. sêra.

3. Dela Zêrnesci la Brașov.

Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineța.
Trenul mixt: 1 ôră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 ore 31 min. sêra.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. sêra.
Tr. expr. Român: 10 ore 19 min. sêra.

2. Dela Brașov la Bucuresci:

Trenul accel.: 4 ore 59 minute dimin.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amêzi.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
Tr. expr. Român: 5 ore 14 m. dimin.

3. Dela Brașov la Zêrnesci:

Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineța.
" " 4 " 55 m. după am.
Trenul mixt: 9 ore 15 min. sêra.

Orele de cassă dela 8—1.

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară.

„ALBINA“
INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMI
FILIALA BRAȘOV

Cec-Conto
la postă
Nr. 505.

primesc depunerii spre fructificare pe lângă 4 1/2 %
netto, solvindū inșasi darea de interese;

scotēză polițe comerciale cu 5 1/2 %;

accordă imprumuturi cambiale și cambial-ipotecari cu 6 %;

deschide credite în cont corrent sub cele mai avantajoșe condițiuni;

accordă împrumuturi pe hârtii de valôre, monede, giuvaere și mărfuri cu 6 %;

cumpără și vinde cu prețurile cele mai convenabile monede și hârtii de valôre indigene și străine, în specialū de cele românesci;

rescumpără fără nici o detragere cupône, escomptează cupône înainte de scadență, și

cumpără cu celū mai urcatū prețū cupône dela efecte române;

efectuează in modulū celū încasării și plăți pe pietele din țeră și mai culantă streinătate;

esecută în comisiune ori-ce însărcinări de bancă sub cele mai ieftine condițiuni;

închiriază magazine și locuri libere de depou, pe teritoriul său strada Gării Nr. 45, care, situatū nemijlocitū lângă gara drumului de fier de statū, e legatū prin șine proprii cu acesta și investitū cu dreptulū de vămuire și cântărire oficiosă prin organele drumului de fier de statū;

primesc in calitatea sa ca reprezentantă principală a societății de asigurare EQUITABLE din New-York oferte pentru asigurării pe viață sub condițiunile favorabile, particulare a acestei societăți.

Onorabilelorū administrațiunii de fonduri și p. t. D-lorū capitaliști le recomandă pentru plasarea de capitale **Scrisurile fonciare de 5% ale „Albinei“**

ale cărorū cupône se rescumpără semestrulū fără nici o detragere, și cari se află de vânzare in cursul zilei a bursel din Budapesta, in piese de 500, 1000 și 2000 de corone. Comparandū cursurile și produsulū celerlalte efecte indigene, se pôte sustinea cu totū dreptulū, că

Scrisurile fonciare „Albina“ de 5%

suntū ađi relativū cele mai ieftine și totodată mai productive din efectele cotate la bursa din Budapesta.

Bonitatea absolută a foncierelor „Albina“ e garantată prin valôrea celū puținū întreită a ipotecelorū pe bara căroră se esmitū, prin fondulū specialū de asigurare a scrisurilorū fonciare care e de fl. 200.000 și in fine prin totalitatea orī și cărei alte averi a institutului.

32 - *

Orele de cassă dela 8—1.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulū abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni. . . . . 3 fl. —
Pe șese luni. . . . . 6 fl. —
Pe unū anū. . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni. . . . . 10 fr.
Pe șese luni. . . . . 20 fr.
Pe unū anū. . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anū. . . . . 2 fl. —
Pe șese luni. . . . . 1 fl. —
Pe trei luni. . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anū. . . . . 8 franci.
Pe șese luni. . . . . 4 franci.
Pe trei luni. . . . . 2 franci.

Abonamentele se facū mai ușorū și mai repede prin mandate poștale.

Domni, cari se vorū abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămuritū și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“